

Mälardalsrådets
verksamhetsplan

2020

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Fokusområden	4
Storregionala mötesplatser och relationer.....	8
Kommunikation	10
Medlemskap	11

Inledning

Stockholm-Mälardalsregionen växer och blir allt viktigare för hela Sveriges utveckling och internationella konkurrenskraft. I vår region bor 4,3 miljoner människor som tillsammans bidrar till 49 procent av Sveriges BNP. Varje dag går över två miljoner människor till jobbet. Befolkningen bedöms öka med nästan 1,5 miljoner invånare till 2050, samtidigt som antalet arbetstillfällen ökar med drygt 700 000. Det är vanligt att man arbetar i en annan kommun än där man bor.

När befolkningen, resandet och godstransporterna ökar i regionen är det viktigt att samhället hänger ihop. Mälardalsrådet är samverkansorganisationen för kommunerna och regionerna i Stockholm-Mälardalsregionen. Vi samlar politik, näringsliv och akademi över parti- och länsgränser så att vi tillsammans kan stärka utvecklingen av vår region.

Mälardalsrådet arbetar för en internationellt konkurrenskraftig och hållbar storstadsregion som är attraktiv att leva och verka i för alla invånare. Regionen ska utvecklas på ett hållbart sätt genom öppenhet mot omvärlden, mångfald, jämställdhet, tolerans och kreativitet. Det konkreta samarbetet tar avstamp i den funktionella arbetsmarknads-, utbildnings- och bostadsregionen.

Verksamheten 2020 utgår från två inriktningsmål som har fastställts av rådsmötet 2019 och som ligger till grund för mål och aktiviteter:

En sammanhållen region

Med en sammanhållen region avses en gemensam funktionell arbetsmarknads-, utbildnings- och bostadsregion.

En stark kunskapsregion

Med en stark kunskapsregion avses en region med god och hög utbildning, väl fungerande kompetensförsörjning och stark innovationsförmåga.

De prioriterade områdena för 2020 är följande:

1. Infrastruktur och transporter – En Bättre Sits

Färdigställande och överlämning av Systemanalys 2020 samt opinionsbildning för att de gemensamma prioriteringarna inkluderas i den nationella transportinfrastrukturplaneringen. Färdigställande och kunskapsspridning om den Storregionala godsstrategin. Opinionsbildning om Stockholm-Mälardalsregionens ambition i utvecklingen av det europeiska transportnätet TEN-T.

2. Strategisk kompetensförsörjning – En Bättre Matchning

Vidareutveckling av det storregionala samarbetet med en stärkt dialog med lärosäten i Stockholm-Mälardalsregionen och utvecklade gemensamma kunskapsunderlag för framtida utbildningsplanering. Ökad kännedom om och bredare förankring kring arbetet i En Bättre Matchning bland Mälardalsrådets medlemmar. Nationellt påverkansarbete gällande system- och strukturfrågor inom högre utbildning bl a inför Forskningspropositionen 2020.

3. Internationella jämförelser

Genomförande av Mälardalsrådets nionde internationella studieresa, till Manchester 2020. Uppföljning och spridning av resultat och lärdomar på hemmaplan.

1. Fokusområden

1.1 Infrastruktur och transporter (En Bättre Sits)

Mälardalsrådet driver medlemmarnas infrastruktur- och transportfrågor genom att vårda och utveckla den storregionala samsynen om prioriteringarna för Stockholm-Mälardalens regionens transportinfrastruktur. Processen En Bättre Sits (EBS) koordineras av Mälardalsrådet och är ett transportpolitiskt samarbete mellan representanter för offentlig sektor, akademi och näringslivets parter. Samarbetet inkluderar intressenter från de åtta länen Stockholm, Uppsala, Västmanland, Örebro, Sörmland, Östergötland, Gävleborg och Gotland. För en bredare kunskapsinhämtning och beredning ingår även parter.

Syftet är att utveckla och vårda den länsöverskridande och politiskt genomarbetade utvecklingsstrategin för Stockholm-Mälardalens regionens transportsystem, vara ett forum för samverkan kring infrastrukturfrågor och plattform för det gemensamma opinionsbildande arbetet för regionens infrastrukturprioriteringar.

Aktörerna arbetar tillsammans för en sammanhållen, hållbar Stockholm-Mälardalens region med infrastruktur och kollektivtrafik som underlättar människors vardag. Arbetet bedrivs med särskilt fokus på inriktningsmålet om "En sammanhållen region".

Arbetet leds av en politisk styrgrupp ("En Bättre Sits Lilla Gruppen") bestående av representanter för länen. Mälardalsrådets styrelse är formell ägare, uppdragsgivare och remissinstans vid remissvar.

Övergripande mål:

- Att få genomslag för En Bättre Sits storregionala prioriteringar i transportinfrastrukturplaneringen 2022–2033 samt i utvecklingen av det europeiska transportsystemet.
- Att höja kunskapsnivån hos politiker och tjänstepersoner kring regionens infrastruktur- och transportsystem i relation till samhällsplaneringen.
- Att bredda arbetet med transportinfrastrukturplanering till att även omfatta kompetensförsörjningsbehoven relaterade till samhällsbyggare.

Aktiviteterna innefattar:

- Att bedriva opinionsbildning om En Bättre Sits storregionala prioriteringar samt sprida information om dessa till aktörer och beslutsfattare på lokal, regional, nationell och internationell nivå.
- Att vårda systemsynen och de gemensamma överenskommelserna samt följa upp genomförandet av de gemensamma prioriteringarna.
- Att koordinera och vidareutveckla det storregionala transportinfrastruktursamarbetet.
- Att medverka till framtagande av gemensamma kunskapsunderlag.
- Att stödja utvecklingen av ett sammanhållande storregionalt kollektivtrafiksystem (Mälardalstrafik).
- Att följa upp och utveckla Stockholm-Mälardalens regionens delaktighet och ambition i det europeiska transportstomnätet TEN-T.
- Att delta i arbetet inom Östra Mellansverige (ÖMS) och ta tillvara analysunderlag från ÖMS.

Systemanalys 2020

Arbetet med en ny storregional systemanalys inför transportinfrastrukturplaneringen 2022-2033 fortsätter efter samma modell som under föregående processperiod. Arbetet leds av En Bättre Sits Lilla Gruppen med bred politisk representation på regional och kommunal nivå. En uppdaterad systemanalys ("Systemanalys 2020") planeras att fastställas under året.

Fyra temagrupper har under 2019 arbetat med beredning och politiska vägvalsdiskussioner inför slutförandet av systemanalysen. Temagrupperna är: Framtidens resande, Storregional kollektivtrafik, Internationell konkurrenskraft och tillgänglighet samt Storregional godsstrategi.

Övergripande mål:

- Att en ny storregional systemanalys med gemensamma prioriteringar för Stockholm-Mälardalen inför transportinfrastrukturplaneringen 2022-2033 fastställs.

Aktiviteterna innefattar:

- Att fortsätta beredningsarbetet genom koordination av arbetsgrupper och slutförande av kunskapsunderlag.
- Att stödja och koordinera arbetet med länsvis förankring samt politiska vägvalsdiskussioner och beslut i regionerna.
- Att koordinera arbetet med fastställande och slutgiltigt inlämnande av Systemanalys 2020.

Storregional godsstrategi

Tillförlitliga och effektiva godstransporter till och från Stockholm-Mälardalen är avgörande för såväl regionens som landets konkurrenskraft. För att utveckla mer kostnadseffektiva och miljövänliga logistikprocesser behövs en storregional samordning av olika godsflöden.

Parterna i En Bättre Sits har åtagit sig att utveckla en storregional godsstrategi för Stockholm-Mälardalen. Den ska ge en uppdaterad, översiktlig och pedagogisk bild av godstransporterna till, från, genom och inom regionen. Godsstrategin ska omfatta en utvecklad samverkan och systemsyn på godsområdet, för att förbättra beredskapen för framtida åtgärder i transportsystemet i Stockholm-Mälardalen. Arbetet inleddes 2017 och en delrapport presenterades 2018. Godsstrategin planeras att förankras och fastställas under 2020.

Övergripande mål:

- Att en storregional godsstrategi för Stockholm-Mälardalen fastställs under 2020.

Aktiviteterna innefattar:

- Att fortsätta koordinera beredningsarbetet med den storregionala godsstrategin.
- Att särskilt involvera parter från akademien och näringslivet i beredningsarbetet.
- Att koordinera arbetet med förankring, beslut och slutligt fastställande av den storregionala godsstrategin.

1.2 Kunskaps- och kompetensförsörjning

Stockholm-Mälardalsregionen är en kunskapsregion med utbildning och forskning av hög internationell klass, många högutbildade och ett kunskapsintensivt näringsliv. En välfungerande och konkurrenskraftig försörjning av kunskap och kompetens är avgörande för regionens utveckling och tillväxt. Funktionella utbildnings- och arbetsmarknadsregioner tar inte alltid hänsyn till länsgränser, därför är samverkan över länsgränserna och mellan det offentliga, akademien och näringslivet av stor vikt.

Mälardalsrådets styrelse har identifierat två utmaningar för kunskapsregionen där det finns en samverkanspotential som kompetensförsörjningsarbetet syftar till att främja. Dessa är:

- Bättre matchning mellan utbildning och efterfrågad kompetens
- En region som främjar innovation

Arbetet utgår från dessa två utmaningar och bedrivs med särskilt fokus på inriktningsmålet om ”En stark kunskapsregion”.

Strategiskt kompetensförsörjningsarbete på storregional nivå (En Bättre Matchning)

En Bättre Matchning (EBM) är det storregionala samarbetet inom strategisk kompetensförsörjning med inriktning mot högre utbildning mellan regionalt utvecklingsansvariga i de sju länen Stockholm, Uppsala, Gävleborg, Västmanland, Örebro, Östergötland och Sörmland.

Arbetet leds av en politisk styrgrupp med representanter från länen och koordineras av Mälardalsrådet. Mälardalsrådets styrelse är formell ägare och uppdragsgivare.

Syftet är att utveckla och stärka samarbetet mellan regionalt utvecklingsansvariga och högre lärosäten. Samarbetet syftar också till att bedriva ett påverkansarbete gentemot nationell nivå för att det regionala behovet av högskolekompetens ska avspeglas i lärosätenas utbildningsplanering.

Övergripande mål:

- Att långsiktiga arenor mellan lärosäten och regionalt utvecklingsansvariga etableras för stärkt dialog om kompetensförsörjning.
- Att på nationell nivå få genomslag för storregional samsyn och gemensamma ståndpunkter.
- Att verka för framtagande av nya modeller för kunskapsunderlag som grund för utbildningsplanering.
- Att öka kännedomen om En Bättre Matchning hos kommunala representanter vars ansvarsområde är kopplat till strategisk kompetensförsörjning.

Aktiviteterna innefattar:

- Att tillsammans med deltagande lärosäten koordinera och utveckla framtagandet av gemensamma kunskapsunderlag om arbetsmarknadens behov.
- Att bedriva ett nationellt påverkansarbete gällande system- och strukturfrågor inom högre utbildning.
- Att sprida kunskap om Mälardalsrådet och arbetet i En Bättre Matchning till aktörer och beslutsfattare på kommunal, regional och nationell nivå.
- Att jämföra och lära av exempel från andra länders system för högre utbildning.
- Att delta i arbetet inom Östra Mellansverige (ÖMS) och ta tillvara analysunderlag från ÖMS.

En stärkt innovationsförmåga i Stockholm-Mälardalsregionen

En stärkt innovationsförmåga i offentlig sektor är allt viktigare för att möta samhällets behov och utmaningar. Mälardalsrådets innovationsarbete tar avstamp i rapporten "Innovation i allmänhetens tjänst" som togs fram 2017 av en politisk arbetsgrupp med representanter för medlemmarna. Arbetet har vidareutvecklats genom spridning av goda exempel på medlemmarnas innovationsarbete. Under 2018 deltog Mälardalsrådet även som projektpart i SKL:s Innovationsbarometern som mäter innovationsförmåga i offentlig sektor. I slutet av 2019 presenterade Mälardalsrådet en ny rapport "Ledarskap för en stärkt innovationsförmåga" med fokus på strukturella förutsättningar, ledarskapets roll och innovationskultur.

Övergripande mål:

- Att bidra till ökad innovationsförmåga hos medlemmarna.

Aktiviteterna innefattar:

- Att knyta kontakter och söka breddade samarbeten med innovationsfrämjande aktörer till nytta för medlemmarna.
- Att sprida resultatet från rapporten "Ledarskap för en stärkt innovationsförmåga" till medlemmar och andra intressenter.
- Att anordna en innovationsdag med fokus på ökad innovationsförmåga i offentlig sektor.
- Att följa upp deltagandet i Innovationsbarometern.

1.3 Maritim samverkan

Fokusområdet maritim samverkan utgår från inriktningsmålet En sammanhållen region och bedrivs med nära koppling till En Bättre Sits-processen. Arbetet syftar till att stödja maritim samverkan i Stockholm-Mälardalsregionen och utbyte mellan Mälardalsrådets medlemmar.

Under 2020 fortsätter arbetet med fokus på ökad tillgänglighet avseende person- och godstrafik på vatten. Mälardalsrådet ingår som part i forskningsprojektet FLYT som drivs av KTH och Trafikverket med målet att skapa en mer effektiv planering av vattenvägarnas roll i transportsystemet. Mälardalsrådet är plattformen för kopplingen mellan akademien och medlemmarna.

En förutsättning är att vattenkvaliteten i våra sjöar och hav håller hög kvalitet. Vattenkvalitetsfrågorna berörs löpande i arbetet med maritim samverkan.

Övergripande mål:

- Att stärka samverkan och utbyte mellan Mälardalsrådets medlemmar samt med andra intressenter i de maritima frågorna.
- Att bidra till en ökad kapacitet och tillgänglighet i transportsystemet genom ett effektivt nyttjande av vattenvägarna.

Aktiviteter innefattar:

- Att vara aktiv projektpart i FLYT samt sprida resultat och lärande från projektet.
- Att anordna en maritim dag med fokus på spridning av goda exempel kring vattenkvalitetsfrågor samt användningen av vattenvägarna.

1.4 Internationella jämförelser och lärande

Stockholm-Mälardalsregionens utveckling och position i världen beror på de globala sambanden där städer och regioner blir allt mer betydande för länders utveckling och konkurrenskraft. Genom omvärldsbevakning, jämförelser och internationella kontakter blir Stockholm-Mälardalsregionens styrkor och svagheter mer tydliga. Regionen kan samtidigt öka sin synlighet som en internationellt attraktiv, hållbar och konkurrenskraftig region och stärka sitt eget utvecklingsarbete.

Mälardalsrådet skapar möten där politik, akademi och näringsliv tillsammans jämför och lär av andra ledande storstadsregioner i världen. Mälardalsrådet inkluderar även internationella perspektiv i verksamhetens pågående processer. Detta arbete är metodstöd och bidrar till att uppfylla inriktningsmålen.

Övergripande mål:

- Att öka förståelsen för Stockholm-Mälardalsregionens roll i den globala ekonomin.
- Att jämföra och lära av andra konkurrenskraftiga och ledande storstadsregioner med målet att utveckla Stockholm-Mälardalsregionen och dess konkurrenskraft.

Aktiviteterna innefattar:

- Att genomföra Mälardalsrådets nionde studieresa, till Manchester 2020, samt följa upp och sprida lärandet på hemmaplan.
- Att verka för andra former av internationellt lärande utöver studieresan.
- Att vidareutveckla grannlandssamarbeten med berörda parter.
- Att öka erfarenhetsutbytet med Mälardalsrådets medlemmar i ett internationellt och EU-perspektiv.

2. Storregionala mötesplatser och relationer

Det övergripande målet för de storregionala mötesplatserna är att bygga relationer, driva storregionala utvecklingsfrågor samt stärka Mälardalsrådets fokusområden. Den största mötesplatsen är Mälartinget, därutöver omfattar verksamheten även andra arenor för samverkan.

2.1 Mälartinget

Mälartinget är Mälardalsrådets viktigaste mötesplats och omfattar en konferens på ett aktuellt tema och det årliga rådsmötet. Målet är att genom val av tema och mötesformer bidra till ökade kunskaper och diskussioner om viktiga perspektiv för Stockholm-Mälardalsregionens utveckling, stärka relationerna och vidareutveckla grunden för systemsyn och samfällt agerande.

Mälartinget 2020 hålls den 7-8 maj i Eskilstuna. Övergripande inriktning för Mälartinget 2020 är hur samarbetet i Mälardalsrådet kan stärka regionen i den internationella konkurrensen med gemensamma prioriteringar och samsyn över parti-, kommun- och länsgränser i nära samverkan med akademi och näringsliv. Särskild uppmärksamhet i programmet ges området infrastruktur och transporter (En Bättre Sits-processen), där arbetet med den storregionala systemanalysen förväntas leda fram till gemensamma storregionala prioriteringar våren 2020.

Aktiviteterna innefattar:

- Att skapa ett attraktivt och intressant program med utgångspunkt i Mälardalsrådets inriktningsmål och den funktionella arbetsmarknadsregionen.

- Att involvera och samarbeta med årets partners från värdlandet, Eskilstuna kommun och Region Sörmland.

2.2 Rådsmötet

Rådet är Mälardalsrådets högsta beslutade organ och består av cirka 200 ledamöter. Rådsmötet äger rum en gång per år inom ramen för Mälartinget. I anslutning till rådsmötet hålls partigruppsmöten. På rådsmötesdagen erbjuds deltagarna även möjlighet till studiebesök i värdlandet.

Rådsmötet ska syfta till

- att ge återkoppling på och diskutera Mälardalsrådets aktiviteter och arbete.
- att ge medlemmarna möjlighet att ta del av och bidra med lärdomar kring Stockholm-Mälardalsregionens framtida utmaningar och möjligheter.

2.3 Styrelsemöten

Mälardalsrådets styrelse består av 17 ledamöter och 17 ersättare och sammanträder fyra gånger per år. Med utgångspunkt i inriktningsmålen beslutar styrelsen om årlig verksamhetsplan och budget.

Styrelsemötena utgör en viktig mötesplats för dialog, samverkan samt ökade kunskaper i storregionala frågor för Stockholm-Mälardalsregionen. I samband med styrelsemöten bjuds föreläsare in på ett relevant tema för det storregionala samarbetet.

2.4 Medlemsrelationer

Bland Mälardalsrådets medlemmar drivs projekt och processer som bidrar till en utvecklad offentlig sektor. Mälardalsrådet ska vara ett stöd till medlemmarna utifrån deras behov, och även bidra till kunskapsspridning och lärande mellan medlemmarna.

Aktivitetserna innefattar:

- Att arbeta strategiskt och långsiktigt för att vara ett stöd för medlemmarna.
- Att anordna aktiviteter i syfte att sprida goda exempel från regionen.
- Att underlätta kontakter och samhandling mellan medlemmarna över kommun- och länsgräns.
- Att bredda deltagande och sprida resultat från Mälardalsrådets processer till medlemmarna.

2.5 Greater Stockholm Network (triple helix-samverkan)

Mälardalsrådets styrelse beslutade 2018 att etablera nätverket Greater Stockholm Network för utvecklad strategisk samverkan mellan akademi, näringsliv och politik i Stockholm-Mälardalsregionen. Bakom modellen ligger bl a erfarenheter från Mälardalsrådets studieresor med framgångsrik strategisk triple helix-samverkan. Syftet är att stärka relationerna och samverkan mellan sektorerna för en mer internationellt konkurrenskraftig region.

Nätverket leds av en styrgrupp med tre representanter från vardera sektorerna politik, akademi och näringsliv. Mälardalsrådets styrelse ansvarar för uppdrag och innehåll. Hösten 2019 utsåg Mälardalsrådets styrelse tre nya representanter för sektor politik till styrgruppen. Aktiviteterna 2020 planeras utifrån diskussion vid den nya styrgruppens första möte (december 2019).

Aktivitetserna innefattar:

- Att erbjuda en arena för strategiska ledande befattningshavare för Stockholm-Mälardalsregionens utveckling.
- Att anordna relevanta tematiska möten och aktiviteter för strategiskt erfarenhetsutbyte, kontaktyta och lärande med syfte att stärka Mälardalsrådets fokusområden och processer.

2.6 Riksdagsledamöter i Stockholm-Mälardalsregionen

Riksdagsledamöterna från Stockholm-Mälardalsregionen är viktiga aktörer i Mälardalsrådets policyarbete. Genom deras funktion som representanter för medlemmarnas medborgare, verksamma på den nationella nivån, är de både sändare och mottagare i påverkansarbetet.

Aktiviteter innefattar:

- Att involvera riksdagsledamöterna i Mälardalsrådets arbete.
- Att regelbundet samla riksdagsledamöterna från Stockholm-Mälardalsregionen till aktiviteter utifrån Mälardalsrådets fokusområden.
- Att bjuda in ledamöterna till Mälartinget och Mälardalsrådets arrangemang under Almedalsveckan.

2.7 Almedalen

Målet med Mälardalsrådets medverkan i Almedalen är att synliggöra och driva Stockholm-Mälardalsregionens prioriterade frågor.

Aktiviteter innefattar:

- Att delta under Almedalsveckan för att stärka Stockholm-Mälardalsregionens intressen, Mälardalsrådets nätverk och storregionala arbete inom strategiska utvecklingsfrågor.
- Att arrangera ett fåtal egna aktiviteter med hög profil samt vidareutveckla samarbeten med strategiska partnerorganisationer.
- Att erbjuda en relevant mötesplats för Stockholm-Mälardalsregionens intressenter.

3. Kommunikation

Mälardalsrådet driver medlemmarnas frågor för konkreta resultat i storregionala frågor. Det strategiska kommunikationsarbetet ska stärka organisationens roll som pådrivande aktör, informera om arbetet i fokusområdena och utveckla organisationens funktion som mötesplats för politik, näringsliv och akademi. Kommunikationen ska vara relevant, resultatinkriktad och utgå från medlemmarna. Till grund för arbetet ligger inriktningsmålen och verksamhetsplanen i sin helhet.

Under 2020 läggs särskild vikt på kommunikationen inom följande områden:

- Opinionsbildning och påverkansarbete för att Stockholm-Mälardalsregionens prioriteringar för transportinfrastrukturen ska få genomslag i den nationella inriktningsplaneringen.
- Nationellt påverkansarbete om system- och strukturfrågor inom högre utbildning samt kunskapsspridning om En Bättre Matchning.
- Kommunikation och breddat lärande från studieresan till Manchester 2020.

4. Medlemskap

4.1 Stockholmsregionens Europaförening

Mälardalsrådet är medlem i Stockholmsregionens Europaförening (SEF). Medlemskapet syftar till att uppfylla inriktningsmålen och stödja Mälardalsrådets fokusområden.

Europaföreningen tillhandahåller främst allmän EU-relaterad omvärldsbevakning utifrån föreningens verksamhetsområden samt konferensbevakning i Bryssel genom nyhetsbrev från Europakontoret. Mälardalsrådet eftersträvar en policybevakning inom främst utvecklingen av det transeuropeiska transportnätet (TEN-T) och CEF-fonden samt stöd med policypåverkan i dessa delar.

Aktiviteterna innefattar:

- Att ta del av Europaföreningens omvärldsbevakning.
- Att bistå Europaföreningen med underlag från En Bättre Sits storregionala överenskommelser om Stockholm-Mälardalsregionens syn på utvecklingen av det transeuropeiska transportnätet (TEN-T).
- Att framhålla Mälardalsrådets önskemål om policybevakning inom utvecklingen av det transeuropeiska transportnätet (TEN-T) och CEF-fonden samt stöd med policypåverkan i dessa delar.

4.2 Reglab

Mälardalsrådet är partner i Reglab, ett forum för lärande om regional utveckling för bland annat regioner, myndigheter och forskare. Partnerskapet ger möjlighet att delta i Reglabs aktiviteter samt få tillgång till information och resultat från analyser och lärprojekt.

Aktiviteterna innefattar:

- Att genom medverkan i forumets aktiviteter omvärldsbevaka och bidra med Stockholm-Mälardalsregionens perspektiv, för återkoppling och diskussion med regionala experter från hela landet.